

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

De Collegio Nangasachi Et Domiciliis Quæ Ab Ipso pendent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

Christianos & Patres ea permittant agere, quæ lex Christi agenda præscribit: (nam Patres terminos earum rerum, quæ animorum spectant salutem, sibi constituerunt) Rei verò publicæ curam Magistratibus à Scimandono constitutis, tanquam à suo instituto alienam, lubenter permitttere. Omnes has condiciones simpliciter sine vlla exceptione accepit Scimandono, quare ab eo tempore Patres in illis Insulis quieti quæ sui sunt muneris sedulo perficiunt; nam quæ ipsi promissa fuerant diligenter seruantur. Hactenus generatim de rei Christianæ apud Iaponios conditione & statu, nunc particulatim scribenda sunt breuiter, quæ iis in terris, quas Socii incolant, contigerunt.

DE COLLEGIO NANGASACHI ET DOMICILIIS QUÆ AB IPSO PENDENT.

OMNI hoc turpido tempore, Socii amplius quinquaginta, Collegium hoc, & quæ ab ipso pendent domicilia, incoluerunt: nam qui ex aliis terris abire cogebantur, se ad urbem Nangasachi receperant, in qua commorabatur non solum Reuerendissimus Episcopus, verum & Societatis superiores, qui totius prouinciæ clauum tenebant, locus est enim Sociorum omnium refectioni in primis commodus.

Ad tria domicilia, quæ ab hoc Collegio pendeant, adjunctum est hoc anno quartum in terris Fucalori finitimis agro Nangasachi, quæ tres habent Dominos Ethnicos, quorum bona voluntate ex Idololatria complures ad Christianos transierunt, ipsorumque commodis tria exædificauimus templa. Numerus verò eorum, qui à domiciliis huius & Collegii Nangasachi Patribus sunt baptismo initiati, superat 1170, qui verò peccata confessi sunt sua, vt Ecclesiæ præcepto de annua confessione satisfacerent, (non de iis loquor, qui Eucharistiæ & penitentia Sacramenta frequentant, aut qui aliquoties, nullo præcepto coacti, intra annum se pane cælesti reficiunt) numero plures fuerant 18300.

Mirificè gentis huius pietatem auxit præsentia Reuerendissimi D. Episcopi, qui vitæ innocentia, & cerimonis pōtificiis, quas stans diebus magna cum celebritate peregit, magnam Christianæ Religionis apud tyrones nostros auctoritatem attulit. Ex quo tempore soluerunt hinc, qui Macao abierunt,

Confirmationis sacramentum acceperunt Christiani 8000 numero, quibus est explicata sacramenti necessitas cum utilitate, quæ ab eo manat, & iis, quæ homini Christiano sunt necessaria, ut eius perceptione vberes fructus capiantur. Hinc factum, ut Iaponii tanto cum pietatis sensu hoc Sacramentum adierint, ut Reverendissimus Episcopus non vulgari admiratione afficeretur. Sapius namque dixit, se cum in Lusitania, tū in India & Cina, Christianos sacro Chrismate confirmasse; at nusquam reperisse gentē, quæ tantam præ se ferebat pietatem, quantam in Iaponiis deprehendebat. Gaudio sanè magno Iaponios affecit Reverendissimus Episcopus, cum feria quinta hebdomadis sanctæ, pontificis vestibus ornatus, non sine solenni ritu, sacrosanctum Missæ sacrificium fecit, in quo caelestem ab eo panem acceperunt Christiani mille. Tantus est factus hominum concursus, (prima namque facta hæc pontificia Missa, quam in his oris Episcopus publice fecit) ut templum eos capere non potuerit, immo non modo atrium, verum & ipsæ viæ, quæ prope templum sunt, ad eam hominum multitudinem complebantur, ut omnis aditus iis, qui ad nos venire à nobis abire cupiebant, planè obstructus fuerit. Inter alias ab Ecclesia præscriptas ceremonias est illa de lotionem pedum, (genibus namque flexis Episcopus pro Ecclesiæ more duodecim hominibus pedes lauit) quæ concionem omnē sic ad pietatem movet, ut nemo fuerit, qui lachrymas tenuerit, quamvis & antea concionator, cum de cœna vltima Christi Domini verba faceret, fluctum auditoribus suis movisset.

In festo Annūciationis Dei matris primus lapis templi (quod sanè est amplum, sumptu trium millium nummum aurore Christianorum liberalitate exædificatum) solenni ritu consecratus fuit, cui ceremoniæ interfuit hominum multitudo magna. Pro concione verò accuratè, quæ eo die fieri consueverunt, auditoribus explicata sunt omnia. Ut autem populo, qui vehementer pastoris sui facientis rem diuinam aspectu lætatur, lætissimè cogitaret Episcopus in omnium conspectu sapius sanctum Missæ sacrificium facere. Cœpit præterea idem Episcopus de clero cogitare, cuius initia fecit ab octo Seminarii adolescentibus, quorum duo sunt Lusitani, & sex Iaponii, qui in morali Theologia erudiuntur, quo postea utiliter munere fungantur suo. Huius exitum speramus felicem, cum hi sint primi Ecclesiæ Iaponicæ clerici. Hoc præterea Septembri duo Socii Iaponii sancti sacerdotes, qui omnium Iaponiorum primi hunc honorem gradum consecuti sunt. Ante Sacerdotum initiationem habuit

concio ad populum, de ordinum sacrorum numero & præstantia, Ecclesiasticorumque hominum munere & officio, deque beneficio, quod a Deo immortali acceperunt Iaponii, cum ciues suos ad eam præstantem dignitatis peruenisse gradum cernerent. Lachrymas qui aderant Iaponii præ lætitia tenere non potuerunt: Honoratioris verò inter illos, peractis mysteriis sacris, nullum fecerunt finem cum Reuerendissimo Episcopo, tum Societatis præfectis, agendi gratias, pro singulari hoc munere, quod tunc primum Iaponiensis natio accepit.

Magnam experitur Reuerendissimus Episcopus difficultatem, ut clerum certum stabilemque habeat, cum Christiani sint plerique noui, qui proceribus Idololatriis parere coguntur, & ipsi proceres paternis plerumque possessionibus pellantur, adeò ut domicilia certa & fixa non habeant: quare & Episcopus eam, quam postulat pontificia dignitas, auctoritatem & imperium (quod nostræ memoriæ Iurisperiti more suo coactiuum appellant) in clerum tenere non poterit. Hinc fit ut rem hanc omnem, lentius quam vellet, ad præscriptum Concilii Tridentini constituat.

Extra urbem Nangasachi, in agro cui est vicinum sacellum B. Virgini dedicatum, delegimus cimiterium, ad sepeliendos Christianos, qui in Domino moriuntur, in primis commodum, in cuius medio sacellum exadificauimus: Res hæc est magno toti huic urbi ornamento, & Christianis ad pietatem non paruo adiuumento, qui lubenter in locum hunc conueniunt, ut Christianorum, qui è viuis excesserunt, animis, pœnarum, quas pro admissis peccatis debent, relaxationem impetrent. Cogitamus ad hoc sacellum propediem deferre mortuorum ossa, quæ res Christianis omnibus gratissima erit.

Fieri non potest, ut quæ in his terrarum oris hoc perturbatissimo tempore acciderunt, omnia, quamuis lectori grata fore non ignorem, hoc breui scripto commemorem. Subuentum est e quidem multis, non modò in iis, quæ ad animum spectant, verum & in rebus, quæ vitæ huius mortalis necessitatibus seruiunt. Pulcherrima eorum, qui baptismo sunt initiati, facta exstant, ut eorum qui Confessionis sacramento peccata diluerunt sua. Vnum ex omnibus delegi, quod lectorem eo nomine mouere debet maximè, quod per se præclarum sit atque diuinum, & exoticum omnibus ad imitandum, maximè cum à probatissima nobilissimaque matrona sit profectum: Domina Tecla, filia natu maxima Francisci quondam Regis, nupta erat viro principi Iusto nomine ex Regno Bungo, is in lepram incidit, & in hac

Imperii Iaponiensis mutatione vnà cum leuiro suo fortis
fuit spoliatus, quare coactus nouas quærere sedes, cum so-
eru sua, vxore, & cognatis Nangafachum venit. Molesta,
quas ex itineris difficultatibus cepit, adedò morbum auerant,
vt mortalium reperiretur nemo, qui sine horrore & nauica-
ipsum conspiceret: & nihilominus Tecla ipsius vxor in officio
perstitit, suis manibus, quæ ad vitam conseruandam ipsi e-
rant necessaria ministrans, adedò vt neque labor neque morbi
grauissimi & insanabilis diuturnitas lectissimam feminam cepto
de viro suo bene merendi studio desistere coegerit. Iaponii hæc
optimæ femina suere obstupescit caritate, maxime quod hæc
ia locis, qui hoc morbi genere laborant, omnibus sunt de-
spectui, adedò vt matres filios, & vxores viros propterea suos de-
ferere consueuerint. Ipsius Teclæ frater & cognati commiseratio-
ne moti, ei suaserant, vt mariti curam famulis committeret,
aut ei vitam auferri pateretur, quo ipsa ab omni, quam morbi
grauitas afferebat, molestia liberaretur. Quod si lectissima
hæc matrona Idolorum fuisset cultrix, aut absque omni nominis
timore vixisset, facile in impiam cognatorum sententiam dese-
disset, cum hoc sit à Iaponiorum moribus non alienum, vt qui
diuturnis & desperatis affliguntur morbis, de statione vitæ alieno
scelere detrudantur. Sed mulier optima, in Christiana Schola
ad Euangelii legem docta, quascunque vel maximas subire lar-
cōstituit molestias, quam maritum relinquere. Molestiarum por-
rò tempus breue non fuit, cum totis duodeuiginti annis calami-
tosam hanc egerit vitam. Magna tandem & incredibilem sua pa-
tientia maritum induxit, vt morbum tanquam Dei beneficium
agnosceret, qui amicos suos in hac mortali vita castigare consu-
uit, quo sibi a vitiis temperent, & ea quæ ad beatitudinem con-
sequendam iuuant ardentius expetant. Morbi nonnunquam gra-
uitas agri patientiam labefactat, quam conjugis singularis mo-
destia & obsequendi studium restituebat, vnde factum vt is sepius
Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramentis se munierit, & tandem
hoc anno, paucis antè diebus quam vitam hanc desereret, ab
vxore sua adiutus, in hoc vnum quam potuit diligentissime
incubuerit, ne à peccatorum admissorum pœnitentiâ impari-
tus ab hominibus demigraret. Moribundo serenissima Ange-
lorum Regina apparuit optimè comitata, (quod ipse mortuus
conjugi suæ narrauit) vt hominem in extrema luctatione de-
certantem consolaretur. Ex ipsius morte non minorem cepit
Tecla molestiam, quam si maritum bene valentem amiserat.

Cæterum cum non obscura in moriente ad beatitudinem consequendam signa animaduerteret, in molestia gaudere non cessauit.

Ex hoc Collegio ad varias terras sunt missæ legationes, & imprimis binæ ad Regnum Fingi, quarum vberimus exstitit fructus, cum frequens fuerit eorum qui peccata confessi sunt sua numerus, simul & eorum qui se pane cælesti refecerunt. Daifusamæ beneficium, Regno huic imperat (quod proximi anni litteris scriptum fuit) Canziedono Idolorum cultor, qui commotus Christianorum, qui Regnum illud incolit, erga herum quondam suum Augustinum singulari fide, & virtute bellica, qua ipsos præstare dubium non est, cum hostium vim sæpius propulsarint, liberam ipsis ad Evangelicæ legis præscriptum viuendi potestatem fecit. Cæterum Socii hæctenus ad antiquas suas in hoc Regno sedes non redierunt, quæ sunt in urbibus Vto & Giateusciro, quamuis Canziedono Christianorum se fore amicum receperit, & domicilia templaque nostra nemini donarit. At de nostrorum ad ea loca reditu nondum cum ipso egimus, partim ob negotium illud, cuius supra memini, Domini de Tenza, partim etiam quod captiuum detineat socium nondum sacris initiatum, spe inductus, quod vir nobilis, ut socius noster liber dimittatur, sit suæ, ut antea consueuerat, voluntati obsecuturus.

Tantus porrò fuit in Fingo hominû ad cõfessionis sacramentum concursus, ut ne minimam vel nocturno tempore quietem sacerdotes capere potuerint, qui coacti sunt Nangasachum redire, ne Canziedono irritaretur, ubi intellexisset, se inscio, variis ex locis ingentem hominum multitudinem ad nostros confluere.

Ex sociis vnus, nondum Sacerdos, inuisit Christianos illos, qui, postquam munitio Vto in Canziedono potestatem venerat, ex Regno Fingo ad Sassium commigrarunt, cuius aduentus omnibus fuit gratissimus. Viuunt porrò illi patria quidem exterminati, cæterum sorte sua contenti, idque liberalitate Giatorum (sic prouinciæ illius Reges appellantur) Patris & Filii, qui arctissima fuerant cum Augustino amicitia conjuncti, Regibus porrò his præ cæteris carissimi sunt ex Christianis tres viri principes, bellicis laudibus abundantes. Occultè est autem missus à Patre Visitatore Socius ille, (nondum enim est liberum incolis Regnorum Scimo & Sassium quam aliis Iaponiis commercium, propter bellum quod horum

horum duorum Regnorum Reges Daifusam faciunt, quam nunc de pace agatur, quæ, ut speramus, propediem conficietur, quo non modò Christianis magnam adhibuit consolationem, sed & nobilium Ethnicorum, maxime eorum, qui in Regia viuunt, ubi benevolentiam conciliauit. Magno itaque ab Idololorum cultoribus affectus est honore, quod sanè est admiratione dignum, cum superioribus annis Christiani in hoc Regno, cuius ciues præ cæteris Iaponiis Idololatriæ studio flagrabant, passim despicerentur, Lexque Euangelica tanquam res vilis & abjecta negligenteretur.

Sententiæ in gente hac mutationis causam ex socio nostro intelleximus esse bonâ quam de Christianis exulibus Idololatre imbiberunt opinionem, Sallumanos enim vehementer hospium suorum pietas mouit, ut de Christianæ Religionis instituto bene sentiant. Et sanè in familia Mimazaca (hic vnus est ex tribus Christianorum ducibus) omnia pietatem redolent, adeò ut ipsius domus magis videatur religiosorum virorum esse monasterium, quam ductoris militum domicilium. Nam consueuerunt omnes ipsius domestici quotidie matutino tempore Deum precari & vespere, totius diei acta in memoriam reuocare; ut, si qua in re erratum fuerit, pœnitendo error corrigatur; statis horis Christiano ritu Dei Matrem colere, sæpiusque voluntariis verbis carnem domare, & certis diebus cibo se abstinere; ac denique, ut verbo multa cõplectar, nihil vir hic probus de eo, quo flagrauit, cum esset in munitione Giareusciro, colendi Deum studio remissit: quare optima hæc pietatis sementis, copiosam aliquando ut speramus messem dabit: vbi Christianæ Religionis leges instituta populus Idololatriæ tenebris obœcatus probe cognouerit.

Sociorum præterea instituta fuit missio ad Regna Sanga, Ceuengen, & Cicungo. In præcipua Regni Sanga vrbe hospicio accepti sunt Socii humaniter sanè à ciue Christiano; at ipsis non longum diu in eius domo subsistere: Nam illustris matrona Christiana, quæ Reguli loci illius est (ut nunc loquimur) neptis, (sotus an fratris filia nescio) eos ad suas coëgit migrare ædes, vbi ipsa cum omni familia, post peccatorum confessionem, Euchariæ Sacramentum accepit. Accesserunt ad Socios alii Christiani, qui à sacrosancto Missæ sacrificio interfuerunt, & eadem sacramenta participarunt. Ea est in his Christi cultoribus vitæ puritas, ut inter Idololatrias viuere non videantur. In vicinia huius vrbis repetiti sunt huius matronæ clientes ducenti, qui heræ suæ diligenter

fidei Christianæ præcipua dogmata didicerant: vsa quippe ad hanc rem fuerat opera pædagogii filii sui, viri probi, & in munere docendi fidei nostræ principia non mediocriter exercitati, hi omnes Baptismi Sacramento peccatorum suorum maculas eluerunt.

Ex Sanga itum est ad Regnū Cicugē, in quo Socii Giachizuchi territorium (quod frequens Christianorum populus incolit, & in quo Soiemendono, vt Christianis subueniat, ex prædiorum suorum fructibus tantum quotannis referuat, quantum sacerdotum viginti millia capere possunt) feliciter peragrarunt: pœnitentiæ siquidem Sacramento, qui Christum Dominum colunt, peccata sua expiarunt. In præcipua territorii munitione, familia Soiemandono, animi sui morbos salutari confessione depulit. Inde Socii Facata abierunt, quorum adventu Christiani sunt immortaliter laetati, ex ipsis quippe trecenti animi puritatem pœnitentiæ Sacramento renouarunt, & ex iis, qui antea Idola coluerant, centum & sexaginta in Christianorum numerum per Baptismi sacramentum cooperti sunt. Concursum audiendi Catechismum causa ex omni illa prouincia facti sunt tanti, vt Christianorum (qui timebant ne Cainocami irriteretur, quod ipso infcio hæc omnia gererentur) precibus inducti Socii abitum maturare sint coacti: quæ Christianorum quæ in itinere erant domicilia visiterunt, vbi susceptum procurandi omnium salutem munus pro vitili exequi non intermiserunt. In Regno hoc, cuius Dominus est Cainocami, qui in Christianis numeratur, Sociorum commoratur nemo: Is namque est adolescens dissolutus, vitiorumque illecebris præter modum irretitus, aded vt ad Ethnicorum, quibuscum viuit, mores viuendi que licentiam deductus, potius Ethnicus iudicaretur quam Christianus: hac de causa Quambioiendono ipsius pater, & Soiemondono eiusdem auunculus, sentiunt non esse hoc tempore cum ipso de Sociorum ad antiqua domicilia reditu agendum, maximè cum recens verborum, quæ contra Christi Euangelium Daifusama effutiit, sit memoria: Verùm ad terras Soiemondono mittendum sacerdotem, quem incolæ, quæ ad victum & vestitum ipsi necessaria fuerint polliciti, vehementer expetunt. Caterùm vbi ex Regia redierit Cainocami, potestatem, vt speramus, nobis in Regno suo consistendi faciet, quod secunda Daifusamæ voluntate, qui non est amplius animo à Christianis alieno, facere poterit, maximè cum reperiatur, qui are suo Facatæ templum extruat.

Ex Regno Cicugen perrexerunt Socii ad Regnum Cicungo,
cuius

cuius Dominus, Daifusamæ munere, est Idolorum cultor. Cori
mi (vrbs est Regni huius) remanserunt Christiani pauci, quibus
nostrorum aduentus non mediocrem adhibuit consolationem.
Findanari legitimus Regni huius dominus, à Daifusama victore
Regno pulsus, cum nobilitate omni & milite solum vertit, & tan-
dem cum vxore sua Donna Maxentia filia Francisci Regis & fi-
liis se recepit ad nepotem suum Morindono, à quo benigne acce-
ptus, habitandi locum accepit, & agrorum fructus, vnde se fami-
liamque suam honestè aleret. Hic in morbum incidit, quem v-
bi ingrauescere animaduertit, Confessionis & sanctissime Eucha-
ristiæ sacramentis contra omnes Dæmonum conatus se vallauit,
& ex vitæ huius miseriis ad cælestem, vt speramus, cõsociationem
euolauit.

Quo tempore hanc Socii obibant legationem, amplius mil-
le Christianis peccata sua confitentibus aures dederunt, &
quadringentos Baptismo iniliarunt. Multis Christianorum in-
commodis, in iis quæ ad animam spectant rebus, adhibita sunt
remedia, quorum commemoratione, propter breuitatis rationem,
supersedebõ.

Oblatam inuisendi nouum Regem occasionem Socii arripue-
runt, quo ipse animû sibi conciliarent; à quo humanissimè fue-
re accepti. Is ergo locum nostris ad domicilium exadificandû ob
incommodû obtulit, dicēs se Ethnicum quidem esse, Christiano-
rum nihilominus amicû, ex quibus complures in domesticorum
suorum numerum admisit.

Ex eodem Collegio Nangasachi instituta fuit missio ad Insu-
las Goto, quæ multæ sunt, & Idolorum cultori parent. Inter alios
Ethnici huius clientes numerantur Christiani bis mille, qui scilicet
sunt piscatores, operarii, & si caducas mûdi huius diuitias specte-
mus, pauperes; at rerum cælestium opibus & copiis affluentes nam
in fide Christo Domino data constantes semper permanerunt;
quamuis ex Societate neminè (non enim permittit ipsorû Domi-
nus vt Socii illis in locis resideant) apud se habuerint. In his eigo
Insulis Socii duo dies decem & quatuor substiterunt, quibus pec-
cata sunt cõfessi mille & quadringenti, & circiter centu quinquæ-
ginta cælesti panè se refecerunt: qui numerus exiguus non est
maximè si perpendamus hoc hominû genus esse rude & hebes, &
eorum, qui in Iapponia in Christi Domini conuiuio accumbunt,
infrequentiam consideremus, qua de re infra dicendum erit.

In his Insulis locus est, quem incolunt qui salem conficiunt, ho-
rum gubernator (qui hoc solo nomine quoddam Tono suo curâ Fo-
qto

rodo accepit, Christiana sacra non suscepit) cū videret Patrem nostrum eos quibus ipse imperabat tardius inuisere, & timeres ne tarditatis huius ipse causa fuisset, iussit armari scapham, quam ad Patrem misit, eum rogās vt Christianos clientes suos inuiseret. Aduentē patrē humanissimē accepit; Et cū filiā suam Christianā remissē & leniter se ad pœnitentiæ sacramentum comparantē animaduertisset, ad peccatorum suorum confessionem induxit. Non tantū his iudiciis animum suum de suscipiendo Baptismo prodidit, verū & ante suas ædes crucē fixit, hospitemque suum rogauit, vt ædes ipsas sacra aqua aspergeret.

Exiis qui has insulas incolunt Ethnicis complures doctorem Catechismi audierunt, & quinquaginta Christianā sunt amplecti fidem. Multorū discordias sedarunt socii; & non paucis, quibus populus ille vexabatur, incōmodis remedia inuenerunt. Verū eiusmodi rerum commemoratio hoc loco est superuacanea, cū huius generis occupationes Sociis, qui in Iaponia rem tractant Christianam, sint quotidianæ.

In Seminario Nangasachi sunt alumni ampliūs centum, qui omnes in studium cū virtutum tum honestarum disciplinarum diligenter incumbunt: Singulorū verò quanta sit progressio certis argumentis & experimentis scitur, cū artis, in qua vnusquisque occupatur, opus aliquod palam omnia examinandum proponitur. Rhetores hoc anno sepius cū soluta oratione declamant, tum versus, recitarunt. Die certo, quem literarum studiosi festam agunt, Seminarii parietes variis poëmatibus tegebantur. Præsentibus Reuerendissimo Episcopo, & honoratioribus Nangasachi ciuibus, alumni orationes dixerunt duas, vnā latinā, alterā Iaponicā: variū præterea & elegans poëma magnæ auditorū approbatione recitarunt. Præmia distribuit Reuerendissimus Dominus, pro eo ac merebantur singuli; non modò iis, qui recitarunt, verū & ipsorū condiscipulis. Qui in Theologiæ studiis constitutū posuerunt tēpus, erudiuntur in ratione confutandi contaminatas Iaponiorū superstitiones, quo maiore cū fructu & fidei rudimenta explicare, & de Euangelii mysteriis ad populum verba facere valeant. Iaponiorum porrò delirationes tot sunt totæ inuolucris, vt non sine labore explicētur; maximè cū Bonzii longis eas verborum anfractibus descripserint, vt necessarius videatur Oedipus à quo intelligantur. Obscuritas hæc sterculis verborum exornata magnam Bonziorum ineptiis fidem & auctoritatem apud Iaponios attulit; & hætenus diu multumq; contendimus, vt nostri Iaponii inania hæc impiorum hominū commenta
sic

sic redarguere possent, ut indocta plebi satisfacerent; ac de hinc, ut speramus, res erit facilis. Nam hoc anno Theologis duobus, qui linguam Iaponicam intelligunt, cura hoc demandata perscrutandi Bonziorum mysteria, qui à duobus fratribus nostris Iaponiis adjuti, eiusmodi tricis examinâdis magna cum laude finem imposuerunt; quorum labor magna, ut certò nobis persuademus, ad refutandos veritatis hostes, adjuvamenta suppeditabit.

Est porrò Seminarium, rei Christianæ in his regionibus imprimis utile, ex eo quippe prodeunt Musici, qui Sacerdotibus ad diuinam facientibus, cum Nangasachi tum aliis in locis, ministrat; & qui Ethnicos fidei Christianæ initia docent, eosdemque ad suscipienda sacra Christiana perducunt; ut de his nihil dicam, qui ex eodem seminario ad arctiorem viuendi disciplinam, in Religiosorum hominum contuberniis se receperunt: Ac denique, idè Seminarium Ecclesiæ Iaponiæ suppeditat adolefcètes probos & eruditos, qui vitæ sanctimonia aliquândo populo prælucebunt, & Sacramentorum administratione Deiq; verbo Christianos Iaponios in officio continebunt.

Veteris porrò sanctimonix exemplum habuerunt hoc anno nò modò alumni Seminarii, verùm & ciues omnes Nangasachi, quòd paucis complectar verbis: Dominus Ioannes Acalicamò, anno proximo, fortunarum suarum omnium (ut alias est scriptum) jacturam fecit: Is liberalitate Cainocami in Regno Cicugègorum accipit fructus, quibus Christianos trecetos nò in committit alat. Superiore Iunio Nangasachum venit, parim ut Reuerendissimum Dominum Societatisq; patres inuiseret, parim etiam ut seipse in rerum cœlestium contemplatione ad præteritum P. N. Ignatii exerceret, quo faciliùs se à mundi huius curis minino subduceret. Postquam finem huic sanctæ occupationi, magno suo commodo fecisset, summo cum studio vris Societatis Superiores, ut si in Sociorum numerum admitti non posset, vitam in domo nostra sibi viuere liceret. At rem ipsi hoc tempore nò expedire firmissimis ostenderunt Socii argumentis, nam huiusmodi ipsius natu maximus nondum duodecim annos annu, cum tamen liberorum suorum curam si desereret, in Deum peccaret. Deinde ea nunc in Christianos beneficia confert, quæ nulla ratione præstare poterit, si viuendi institutum mutet. His rationibus persuasus, cœptum viuendi cursum persequi constituit. Mensem integrum apud nos substitit, quo tempore omnibus, quæ in templo nostro facta sunt, factis interfuit.

Pomeridianis verò horis magna cum voluptate Catechismi doctorem audiebat. Quotidie templum Misericordiæ adibat, in quo sepulta est ipsius vxor, pro cuius anima ad Deum preces fundebat. Sub vesperum ibat ad templum sanctissimæ Dei matri dicatum, vbi horas integras piarum rerum meditationi vacabat. Cùm ad familiam redire suam cogitaret, voluit Deus ipsius virtutem patefacere Christianis Nangasachi, vt intelligerent omnes, quàm esset a rerum mundi huius cupiditatibus solutus: Subiti itaque venerunt nuncij de agrorum fructibus, quibus cùm se tum Christianos trecentos aiebat, Cainocami iussu ablatis; Rei huius hæc dicebatur causa: In prælio quod Daifusama feliciter cum Gubernatoribus commiserat, putabatur Ciunangondono leuir D. Ioannis Acafcicamon & Daifusamæ hostis cecidisse, cùm tamen viueret, quare timuit Cainocami ne Daifusama, vbi intellexisset Acafcicamon amplis liberalitate sua frui vectigalibus, quibus commode magnum Christianorum numerum aliat, magnâ molestiâ afficeretur. Placide & animo sedato absque omni vultus mutatione nuncium hanc accepit Acafcicamon, qui humana omnia infra se ducit, & ad imitationem Iob, cùm non terrena, sed cælestia exoptat, dixit: Quod Deo placet immortalis, hoc fiat, a grauissimis porò molestiis, quas secum diuitiæ adferunt, solutus ac liber, longè quàm antea commodiùs in acquiritendis thesauris cælestibus occupabor, cùm omnes meas curas cogitationesque in vnam animi mei salutem conferre in posterum constituerim. In Cicugen itaque est iter ingressus, animo obsequedi, omnibus in rebus, voluntati Dei, qui seruorum suorum malis opportunè medetur; nam Quambioendono (qui absente filio suo Cainocami Regnum Cicugen administrabat) hanc dedit mentem, vt paternam auctoritatem interponeret, ne, quod duriùs Cainocami de spoliando Acafcicamon constituerat, ad exitum perueniret. In se ergo curam placandi filium suum suscepit; & Acafcicamon, qui in agrorum possessione persistit, ad fratris sui Soiemandono (qui magna beneuolentia Acafcicamon complectitur) terras amadauit, vbi hoc tempore sua contentus sorte viuit.

In domiciliis, quæ ex Collegio Nangasachi pendent, pœnitentiæ Sacramento ampliùs 9300 peccatorum suorum maculas eluerunt, & 1800 sanctissimam Eucharistiam susceperunt. Non pauca acciderunt, quæ lectorem voluptate afficerent, & ad virtutum studia inflammarent: verùm susceptæ breuitatis non inmemor, ex duobus aut tribus, quæ narrabo, de reliquis coniecturam facere licet.

In terris Fucatori Tonus Ethnicus non minore nos complectitur benevolentia, quam olim ipsius Pater cum nos tum Christus nos, qui Nangasachi degunt, odio persequeretur: is non modicum commodum dedit solum cum ad templum tum ad domicilium, in quo habitemus, ex ædificandū, quo facilius clīeres suos Evangelii lucem ex Idololatriæ tenebris traducamus, verum & Ethnicos vestigales suos cohortatur, ut baptismo iniciantur. Et in epulo, quod, cum dies nescio quis festus ageretur, domesticis dedit, aperte palamque se vehementer optare dixit clientes suos omnes Christianam legem amplecti, se tamen neminem, ut hoc faceret, cogere: cum probe sciret Patres eos tantum ad Baptismum admittere, qui sua sponte & voluntate eum expeterent; quare eam omnibus dare libertatem, ut quod velint faciant. Ceterum Socii, cum datur occasio, non parum ab eo in Idololatriæ Evangelium adducendis adiuvantur. Nuper cum Socius, qui Christianos inuiserat, viam, qua ad templum itur, angustam & tenuosamprehendisset, iussit Tonus eam continuo laxari & stricam fieri, arboreque proceras & vetulas euelli, & quo manerent qui ad templum irent, voluptate afficerentur, varias arbores utraque parte novæ viæ seri, quæ ipsam temporis progressu operabunt.

Ethnicorum filia adolescens baptismo initiata, cum animadverteret parentes suos (quibus accessum ad salutarem Evangelii lucem optabat) amoris erga Idolum, quod simul cum aliis sacrificiis à Bonziis acceperant, furore impediri, quo minus, relictis impiorum hominum sordibus, peccatorum suorum maculas baptismo eluerent, cum Idolum tum coniunctas quilibet hereticano consecravit, quo facto optatum est consecuta suum, precit siquidem ut illi, à quibus ipsa mortalem corporis accepturam, vitalem acciperent vim, quæ immortalitatem summamque felicitate coniunctam parit.

Viri Idololatriæ uxor, quæ vehementer optabat Christianam accipere sacra, cum nullis precibus ut sibi assentiretur maritus impetrare posset, tandem minitata est se cum ipso facturam ditionem: quibus verbis mariti animum sic molliuit, ut iustæ petitioni amplius non obstiterit. Hæc porro cum filiis baptismo initiata, non antea quiescere statuit, quam virum tanti boni socium & consortem videret, quod feliciter, Dei præsidio adiuta, præstitit.